

Rejstřík k 101. ročníku Naší řeči

Věcná hesla jsou vytištěna antikvou (stojatě), jednotlivá slova a jevy, o nichž se pojednává po stránce pravopisné, mluvnické, významové nebo slohové, *kurzívou* (ležatě). Hvězdičkou * jsou označeny stránky, kde je daný jev vyložen obsírněji.

Zkratky

apoz.	– apoziční, apozice	PZ	– překlad český francouzského románu Zelnářka od R. Steklačové
čes.	– český	sloves.	– slovesný
fonol.	– fonologický, fonologie	slovn.	– slovní
jaz.	– jazyk, jazykový	slovotv.	– slovotvorný, slovotvorba
jm.	– jméno, jmenný	spis.	– spisovný
KH	– Karel Havlíček	subst.	– substantivum, substantivní
lit.	– literární, literatura	TS	– Thám K. I.: Nejnovější úplný česko-německý slovník
mluv.	– mluvený, mluvenost	v.	– viz
NDAV	– Nomenklátor Daniela Adama z Veleslavína	vedl.	– vedlejší
n.	– následující	výslov.	– výslovnost, výslovnostní
něm.	– německý	význ.	– význam, (polo)významový, významově
obouvid.	– obouvidový, obouvidovost		
protet.	– protetický		
pův.	– původ, původní, původně		

A

- adaptace fonol.: dosavadní zkoumání f. a. anglicismů 246; fonol. aproximace 247, 252, 258n.; grafická, pův. (citátová) výslov. 247, 258n.; analogie se zdrojovým jaz. 247, 251n.; a. s. cílovým jaz. 247n.; vliv třetího jaz. 248; vliv univerzálií 248; anomálie 248; adaptace hybridní, kompozitní, paralelní a indiferentní 248; principy f. a. a. distinktivnost 263
- adaptační princip výslov. zkoumaných slovníkových hesel v kvantitativním pohledu: primární a. p. 258n.; sekundární a. p. 259n., 265 (analogie s angličtinou 260, s češtinou 260, vliv latiny 260, řečtiny, francouzštiny, němčiny, španělštiny 261, anomálie s univerzálií 259, 261n.)
- adjektivum 235, 238, 281: tvrdé a měkké a. 242; jm. tvar a-a 33; verbální a. 75n.; analytický komparativ a-a 177; středně-čes. a. *klarétní* 186
- adordinace v. apozice
- adresát 55n., 95: a. děje u reflexiv 142, 148n., 150, 151, 152n., 155; a. dopisu KH 97n., 101, 103; a. v. pojetí A. Macurové 108
- adverbium 59, 61n., 75: temporální a. 194; nezájmenné a. 84; zájmenné a. 84; místní, časové a způsobové z. a. jako spojovací výraz v apoz. větě 89n.; a. *co* jako spojovací výraz v apoz. větě časové 90
- afázie 55
- afix: přejatý a domácí a. 287; pův. a-ů (domácí versus přejaté) 288; a-y domácího původu jako nejfrekventovanější v čes. textech 288
- agens u reflexiv 143n., 145n., 147, 151n.
- Akademický slovník cizích slov 305
- Akademický slovník současně češtiny 297
- aktant u reflexiv 141n., 143n., 153
- akuzativ 143, 148, 199, 241n.: a. adjektivního doplňku a zvrátého *se* 138n., 140
- aliterace 184
- alternace *e-y* 186
- aluze 301
- anafora gramatická a lexikální 144
- anglicismus 245n., 247, 249, 251, 256, 259n., 263n., 297, 303: a. v e-mailu 34
- angličtina 50, 64, 112n., 114n., 178n., 190, 195, 197n., 200n., 228, 236, 247, 249, 252n., 254, 256, 259n., 261n., 264, 282: britská a. 252; americká a. 256, 261; a. při zkoumání vidu a způsobů sloves. děje 125n., 127n., 129n., 131n., 133n.
- anotace neverbálních zvuků 56
- anticipační výraz 85n., 87n., 89n.: antepozice a-čního v-u 85
- anticipování jako naznačování denotátu *84
- antroponymie 54, 229: lit. a. 228n.; reálná a. 230; a. v próze 231
- apel v. výzva
- apelativum 31, 224, 229, 275
- apozice 82n.: a. ve větě jednoduché 81n.; přívětní a. v souvětí 81n.
- apoziční vedl. věty: definice a. v. v. *83n.; klasifikace a. v. v. 87n., 89n.; podmětná a. v. v. 83, 87n., 91; předmětná a. v. v. 88, 91; přísudková a. v. v. 88; přívlastková a. v. 88; částicová a. v. v. 90n.; spojková časová a. v. v. s *když* 91
- aproximace fonol. v britské angličtině a češtině 252, 262, 264: jednoduché samohlásky (anglické fonémy /e/, /æ/ 252n., /ə/ 253, délka samohlásek před psaným *r* 253n.); dvojhásky (anglické diftongy s druhou složkou *i*, *o*, *ə* 254); souhlásky (anglické dentální frikativy 255, anglický foném *ŋ* 255n., oživování souhlásky /r/ 256, regresivní asimilace v souhláskových skupinách 256); vliv americké angličtiny a rozdíly britské a americké výslov. 256
- arabština 191, 193
- archaismus: a. u doplňkového adjektiva se zvratným zájmenem *se* 140; a. v e-mailu 33
- archiv: rožmberský a. 185n.; Archiv lidového jaz. 42, 44n., 116
- artikulace, její způsob a místo u anglicismů 262
- asimilace znělosti 251, 264
- aspektologie 65

automatický: a-é rozpoznávání řeči 179;
a-é vyhledávání tvaru 241; a-é rozdělení
textů do skupin podle žánrů 234; a-á
klasifikace textů 235
autor: různé žánry téhož a-a 235; vliv a-a na
průměrnou délku slova 234
autorská produkce lit. proprii 231
autorství: nejasné a. 183; určování a. 234,
236; atribuce a. 182, 184

B

barokní hagiografie 300
beletrie čes. 229: pořadí frekvence slovních
druhů v textech 179
beneficiens děje 142, 150n., 152
bible: Bible králická 5, 11, 14; Bible per-
štejská (1471) 56
bibliografie čes. lit. onomastiky 228
bifonematická sekvence 253n.
blend (splynulina) 303
bohémizace (počeštění) něm. zeměpisných
jm. 223n.
brus: Konstanc – Brus jaz. čes. (1667) 13;
Brus jaz. čes. (1894) 60; protibrusičský
postoj B. Havránek 273
budoucí čas v. futurum

C

centrum – periferie: u výslov. anglicismů
245, 250; u slovní zásoby 164; u apoz.
vedl. věty 91
cirkumfix 287n., 289
cirkumstantivum 75
citát a jeho výslov. 246

Č

čárka před spojkami 297
čas sloves. 59, 177, 205
čas v angličtině: minulý průběhový č. (pro-
gresivum) 125n., 127n., 130n., 132n.;
předminulý prostý čas (perfektum) 125,
132n.; prostý minulý č. (perfektivní)
126n., 128n., 132n., 200; minulý průbě-
hový č. (imperfektivní) 126n., 128n.,
133; předpřítomný prostý č. (perfektum)

130n.; přítomný průběhový č. 130n.;
přítomný prostý č. 132
časové (adverbiální) doplnění 198n., 200:
durativní a punktuální č. d. 197n.
částice: reflexivní č. 138; čes. modální č.
v dopisech KH 58n., 60; č. jako spojov-
vací výraz 90
čechoslovákismus 55
Čes. jaz. atlas 42n., 44, 46, 116
čes. listiny od 13. století 218
čes. lit. onomastika 229
Čes. národní korpus 6, 55, 64, 116, 119, 140,
182, 231, 293, 303
čes. odborné názvosloví po roce 1918: tělo-
výchovné a vojenské n. 274n., 276; ko-
munikace a administrativa 276; církev
277; elektrotechnické obory 277n., 279;
letectví, motorismus, kinematografie,
radiotelegrafie 280n., 282
čes. poezie a její vývojové tendence
v 19. a 20. století 182
Čes. rozhlas 113
čes. sloves. folklor 299
Čes. televize 38, 304
čes. země 218
Čes.-něm. srovnávací gramatika F. Štíchy 59
čes.-slovenské jaz. vztahy 301
čeština 3, 58n., 64, 115, 161n., 168, 178n.,
184, 149, 192, 218, 230n., 236, 238n.,
240n., 242, 245n., 247, 251n., 254n.,
259, 272, 278, 286, 290, 296n., 303: sta-
rá č. 4n., 8n., 11n., 13n., 50, 97, 164, 168;
humanistická (veleslavínská) č. 6, 159,
164; střední č. 5, 7, 11n., 166; raněnovov-
věká č. 185n.; č. koncem 18. století 159;
nová č. 6n., 8n., 10n., 12n., 14, 171; sou-
časná č. 56, 112, 139, 168, 287; mateř-
ština 298; spis. č. 114; spis. č. v PZ 41;
hovorová č. 35; běžně mluv. č. v PZ 42;
obecná č. 35, 39, 58; o. č. v PZ 39, 43;
psaná č. 57; mluv. č. 57; popularizace č-y
296; mluv. versus psaná internetová č. 56;
č. a experimentální zkoumání vidu a způ-
sobů sloves. děje 134; banátská č. 299,
č. v USA (Chicago) 300

číselné tvary: souborové č. t. 240n.; prosté č. t. 241

číslovka neurčitá jako anticipační výraz 89
čtenář a čtení 108

čtenářská imaginace 56

D

data: korpusová d. 190, 207n., 209n., 211n.,

213, 215; empirická d. 290; d. mining 180

databáze: Databáze výslov. úzu cizích slov 247; Fonol. d. čes. anglicismů z 10 slovníků 245, 249, 258n., 260n.; d. DEBDict 6; d. Neomat 112; d. BioLib 239

dativ 241, 242, 243; d. u reflexiv 141; volný d. 152; afektivní, náladový d. 153; prospěchový, posesivní d. 152

degermanizace jako hledání slovanského předobrazu něm. *propria* v 19. století 223; d. názvosloví místních a pomístních jm. po r. 1945 224; d. v terminologii 272

děj: mutační d. 207; kauzativní/nekauzativní d. 141; záměrný/nezáměrný d. 147; punktuální d. 194

délka: d. jaz. jednotky 179, 184; d. slova v grafémech 235; průměrná d. s. a vliv autora a žánru 234; d. klauze 234n.

deminutivum 115, 222n.: d. v e-mailu 34

dendrogram 183

denotát 83n., 86, 149, 187; d. osoby s *kdo* 87n., 89; d. věci s *co* 89; d. místa, času a způsobu 89n.

derivace: d. ve vědeckém názvosloví 270n., 280; d. ve Slovníku afixů 286

determinace 82n., 86

deterministický přístup k jaz. jevům 184

deverbativa na *-ici/-ouci* a jejich syntaktické funkce 75n.

dialekt: d. a jeho využití v překladu umělecké lit. 39; čes. d-y v užším smyslu v PZ 42n.; jihozápadočes., severovýchodočes. a středočes. d. v PZ 47; hanácký a podkrkonošský d. v PZ 39; bourbonský d. 38; bourbonský d. v originálu překládaného románu 41n.; bourbonský d. v PZ jako dialekt moravský 47

dialektismus: d. u postav v PZ 41, 43; lexikální d. v promluvách postav v PZ 46; pelhřimovský d. 116n.

dialektologie 290

diftong: d. *ou, ej* 11, 158; d. *oo* 291

digraf *th* 112n., 115

Dobrovský, J., Deutsch-böhmisches Wörterbuch 164, 168, 170

doplňek: adjektivní d. 138n.; shoda a-ního d-ku se zvrtným zájmenem *se, si* 139n., 141; d. *s jako* a zvrtné *se* 140

dotazník: d. u protet. *v-* 291; d. v lit. onomastice 231; d-y slovenských rodilých mluvčích v Česku 300; d. výzkumu policejní mluvy a jeho sociodemografické proměnné 19n.; statistické vyhodnocování d-u 20n., 22n., 24n., 26

durativum 194

důvěrné výrazy v e-mailu 34n.

dvojhláska u fonol. adaptace 246n., 262

dvojjmennost čes.-něm. u toponym 223n.

E

edice: e. NDAV a vokalizká kvantita 5n., 10, 161; e. Máchova Máje 301; e. korespondence KH 59, 94; e. Šaldova románu *Loutky i dělníci boží* 57; e. Čes. knižnice 56, 300; e. knih Jiřího Koláře 56

Elektronický slovník staré češtiny 6, 12n., 186

eliminace důsledků vidové homonymie: e. kontextem 207n.; e. situací 209; e. prefixací 209n.; e. opisným futurem 210

elize: e. [j] 258; e. souhlásky 248, 262; e. samohlásky 253, 262

emoce: e. v dopisech KH 105; e. v e-mailu 33n.; e. při degermanizaci toponym v 19. století 222

emotikon 32, 34

empirická analýza: e. a. textů 233; e. a. slovenských rodilých mluvčích v Česku 300

enklitikon *-s* 58

entropie 178n.

etnolingvistika 299

etymologie 277, 297; lidová e. 50, 53, 277; mylná (nevědecká) e. u zeměpisných jm. 219n.; e. lit. jm. 229
eufemismus v e-mailu 35
eufonie 184, 231
experimentální výzkum vidu a způsobu sloves. děje 189n., 194n., 201n.
explozivny prealveolární 255
expresivita: e-vní výrazy pojmenovávající mj. negativně vnímané osoby v NDAV a TS 171n.; e. v e-mailu 36

F

fakt jako jev objektivní skutečnosti, jemuž odpovídá klauze 83n.
faktory sociální a jaz. při zkoumání variace 290n., 292n.
falšovat (význ.) *188
familiárnost v eM 34
femininum 87, 186, 199, 240n.: kompozitní f. 166
fikronymum 229
filolog 273, 300
foném 179, 183: čes. a cizí f. 246; zdrojový a cizí f. 252; rotický f. 253; náhrada foném za foném u anglicismů 264
fonetická transkripce 246
fonetika 184: f-ické vlastnosti hlásek jako vysvětlení vokalizké kvantity 12; f-ická transkripce 56
fonolog. britská 256
fonolog. fúze 253, 256, 263n.
fonotaktická normalizace 247
fonotaktické pravidlo 264
formálně-sémantický rovinný popis (FSRP) 81n., 84
formant: slovoťv. f. 287; f. -ovat u cizích slovních základů 303
francouzština 38, 59, 238, 251, 259n., 261, 263n., 272: spis. f-a v řeči autorské originálu P 41
frazém 110n., 298: předmět u f-u *bít do očí* 119
frazeologie: f. v e-mailu 34; f. v onomaziologickém slovníku 110n.; vojenská f. 276

frekvence: f. protet. v- 292; f. afixu 287; f. ženských a mužských plurálových tvarů slova *kalamáry* 241; f-ční distribuce slovních, slabičných a jiných délek v textu 179

frekventativum 75, 212

frikativy prealveolární 255

funkce: f. spis. jaz. 272; f. slovních druhů 75; gramatická (syntaktická) f. 85; determinanční a anticipační f. 84; f. jaz. projevu 28; konativní f. 55n.; persvazivní f. 55, 301; sdělovací, apelová, kontaktoá f., sebevyjádření, hodnocení v korespondenci 95; funkce lit. jm. jako identifikační, charakterizační, mytizační, asociační, symbolická, honorifikační, klasifikující, estetická a iluzionistická 230; komunikační f. u dítěte 57; kryptická f. v policejní mluvě 18, 25n.

funkcionalismus usage-based 292

funkční generativní popis (FGP) 81, 89

funkční přístup v evropské lit. onomastice 2320

futurum 90: f. v němčině a češtině 59; perifrastické (opisné) f. u obouvid. sloves 66, 68, 205, 210n., 214; p. f. u obouvid. přejatých sloves a jeho neobvyklé používání 215n.

G

gender 292

genitiv 241n., 243: g-ivní vazby typu *kvůli Karla* na Ostravsku 177

germanismus 60, 62, 222, 224, 272n., 278n.
germanizace starších slovanských zeměpisných jm. 218; g. zeměpisných jm. 222; g. čes. zeměpisných jm. a jeho kritika čes. autory v 19. století 221n., 223

gestikulace a vid, způsob sloves. děje v angličtině v různých koncepcích založených na experimentu 131n., 133

grafém 179, 187, 262

gramatická kategorie 123: g. k. vidu a obouvid. slovesa 205

gramatický vzorec 145

gramatika 297; univerzální g. 248; g-y češtiny 177; Rosova g. 164

H

heslo 305: jednoslovné/víceslovné h. ze slovníků při zpracování výslov. 249n.; standardní a informativní h. ve Slovníku afixů 286n., 288; h. v onomaziologickém slovníku 110n.; h. ve výkladovém slovníku u reflexivních sloves 154; h-a a jejich řazení v NDAV 3n.; h. v NDAV a TS 162; h. ve slovenském etymologickém slovníku 49n.; h. v Něm.-čes. slovníku vědeckého názvosloví 270; h. *kalamáry* ve výkladovém slovníku 239, 242

hispanismus 261

hláska 178, 291: cizí h. v češtině 112n., 114, 246; trvací/okamžitá h. 115

hláskosloví v NDAV 158

hláskoslovné jevy nářeční v promluvách postav PZ 43n.

hláskový posun *a>o* 187

homofonie výslov. u anglicismů 263

homonymie 50: pádová h. 199; h. ženských a mužských neživotných tvarů slova *kalamáry* 241n.; vidová h. 65, 77; v. h. a její nežádoucí důsledky 206n.; v. h. a její přetrvávání (9 příčin) 210n., 212n., 214; h. dokonavého a nedokonavého přítentu jako příčina jazykověřečového pohybu u obouvid. 216

humor: protektorátní h. 297; h. v e-mailu 34

hydronomastika 57

hyperbola v e-mailu 35

hyperkorektnost v e-mailu 33

hyponymum 151

hypotéza: kompenzační h. 184; h. o rodové nevyhraněnosti slova *kalamáry* 242

CH

chatbot (význ., slovtv., deklinace) *303n.

choronymum 54

chrématonymie 224, 229

chybovat a sloves. vid: motivace obouvid. *chybovat* *68n., 70; průzkum obouvid.

chybovat na základě introspekce 70n.; podle povědomí uživatelů 71n.; podle korpusu 73n.; obtíže s klasifikací slovesa *chybovat* podle vidu 74n., 76n.

I

idiolekt 72, 76, 115

imperfektivum 69, 76n., 123n., 211, 213: sekundární i. 77, 205, 214; s. i. k prefixu obouvid. slovesa 213n.

incipit ve verši 182n.

indoevropština 49

instrumentál předložkový 148, 241n., 243

intenci pole slovesa 143n., 148n.

interdisciplinarita 178

internet 29n., 119: i-é diskuse 56, 116n.; i-ový vyhledávač 6, 114n., 239, 241; firma Google a řečové technologie v češtině 57

Internetová jaz. příručka 6, 297, 303, 305

interpunkce 61

introspekce 117, 183: i. při zkoumání vidu 70n., 121; empirická i. 184

intuice mluvčího 190

inventáře rožmberské 185n., 187

italština 236, 238, 259

iterativum 194, 197, 212

J

jádro výpovědi v souvětí 87

Jakobson, R. jako veřejný intelektuál 55

jamb 182n.

jaz. (gramatický) systém 81, 176:

jaz. (slovní) bohatství 179, 184

jaz. ekonomie 117, 303

jaz. hra 304

jaz. chyby a omluvy za ně u KH 98; tolerance KH k j-ým ch-ám 99

jaz. jednotka a klasifikace 74n.

jaz. kompetence 192

jaz. krajina jako onymický prostor 52, 224

jaz. kultura 177, 298

jaz. nevyhraněnost (nejednoznačnost): j. n. rodu slova *kalamáry* 242n.; j. n. vidu 76n., 205; j. n. větného členu 84

jaz. performance 191, 193
jaz. politika v Polsku, v Česku a na Slovensku 56
jaz. povědomí při zkoumání vidu 70n.
jaz. proměnná 290
jaz. prostředek: p-y různých rovin 290; lexikální a gramatický p. 58n.; j. p. u variace 290
jaz. relativita, vid a způsob sloves. děje 189n., 194
jaz. rovina 178: větněčlenská j. r. 82; j. r. u variace 290
jaz. situace několika jazyků a útvarů ve francouzském románu 38n.
jaz. správnost 177
jaz. stylizace v PZ 47
jaz. útvar 299: j. ú. podle komunikační situace v PZ 41
jaz. vývoj u vidu slovesa *chybovat* 77n.
jaz. význam v souvětí 84
jazyk: mateřský j. 192n.; spis. j. 45, 272; odborný j. 271, 280; slovanský j. 49, 64, 144, 287, 291; slezský j. 56; cizí j. 264, 273, 281, 287; neslovanský j. 190, 287; germánské j-y 64; mateřský, otcovský j. 159; hovorový j. ve francouzštině jako neoficiální útvar 41; klasické j-y 254; turkotatarské j-y 50; internetový j. 56; znakový j. 108; polysyntetické j-y 236; zdrojový j. 246; tranzitní j. 248; j. a jazykověda ve filmu 300
jazykověda v. lingvistika
jednoslovnost a víceslovnost v jaz. komunikaci 303n.
jednotka: lexikální j. 7, 8, 9n., 50; komplexní j. 86; j. rytmického celku (R-celek) 183n.
jezuíté a jaz. 297
jméno obecné: j. prostředku k vykonávání činnosti 116; j. živočicha *kalmar* 238n.
jméno vlastní 49, 52, 218, 292; zeměpisné j. 52n., 218n.; slovanské z. j. v Německu, Švýcarsku a Itálii 219; z. j. v NDAV 3; z. j. v NDAV a TS 162; z. j. překladové z němčiny 53; místní j. 50n., 219n., 221, 224; počestěné varianty něm. m. j. 224;

něm. j. hradů ve 13. století 224; onymická situace města Most 53; pomístní j. 51; p. j. v Sudetech 53; p. j. a paměť 53; obyvatelské j. v NDAV 3; osobní j. 229; osobní anglické j. 112n.; rodné j. 113; křestní j. 247; lit. osobní j. 228n.; j. postavy v lit. díle a faktory ho určující 231; vlastní j. zvířat a umělých bytostí-nelidí 230; vlastní j. z hlediska versologického 231; mluvící j. 229n.; cizí v. j. a jeho výslov. 246
Jungmann, J., Slovník čes.-něm. 6, 11, 164, 166, 168, 170, 172, 186

K

kalamáry jako označení pro pokrm (pův., význ., morfologie, gramatický rod) *238n., 240, 241, 242
kalk 270
Kapitoly z čes. gramatiky 66n.
katedra: k. čes. jaz. Filozofické fakulty Ostravské univerzity 18, 51; k. obecné lingvistiky Filozofické fakulty Palackého univerzity 176
kuzatvum: externí k. 145; interní k. 145, 147, 154
keltština 221
klasifikace (třídění): k. slovních druhů 75n.; k. lit. jm. 229n.; ruční k. dokladů z korpusu 241n.; k. hesel podle adaptačních principů výslov. anglicismů 250n.
klauze 179: vedl. věta apoz. a determinací 81, 83, 84, 85n., 91; nepravá v. v. 81; polo-vedl. věta 81; v. v. s oslabenou determinací 81; apoz. hlavní věta 83; délka k. 234n.
klauzule ve verši 82n.
klitikon 139
kloryt (pův., význ.) *185n.
Knihovna Národního muzea 56
knižní výrazy v e-mailu 33
kodifikace 297
koeficient sylabičnosti 184
kognice 193
kolokace/kolokabilita 231, 281
komika u výslov. 246

- Komise pro slovanskou právní a politickou terminologii 270
- completece souvětná 86
- komponenty cizího pův. složených slov 56
- kompozitum 260n., 292, 303; k. v odborném názvosloví 270n., 272, 280n.; hybridní k. 281; k. v TS 166, 168; k-a v toponymech a jejich kritika jako germanismů 222n.
- komunikace: mluv. k. 21; subjekt v k-i 107; každodenní k. 36; běžná k. 117; b. k. v TS 159; rodinná k. 57; epistolární k. u KH 95n.; školská k. 57; institucionální k. 28, 36; elektronická k. 28; e-mailová k. jako kombinace odborného, administrativního a prostěsdělovacího stylu 36; e-mailová k. rodičů s lékaři *29n.; písemná k. na počítačové síti 303; obrat lingvistiky od jaz. systému ke k-ci 178; k. jako předmět lékařských fakult 30; formálnost–neformálnost k. 29; k. jako texty a reflexe subjektem 107n.; vid a způsobu sloves. děje v k. 122; k. a její problémy u obouvid. sloves 206, 216; k. neslyšících 108; k. nevidomých 301; k. dětí s Downovým syndromem 301
- komunikační registr 52
- komunikační sféra (oblast) 33, 213; administrativní k. s. 28; k. s. ve francouzském románu 38
- komunikační situace 29, 107n.
- komunikát v. text
- koncové body pohybových událostí při zkoumání vidu 190n., 192n.
- kondenzace 33
- kondicionál v češtině 59
- konjunktiv v němčině 59
- konkretizace u apoz. v souvětí a větě jednoduché *85
- konkurence: k. vokalické kvantity u verbálních subst. na *-aní/-ání* mezi NDAV a starou a novou češtinou 9n., 11n.; k. mezi dokonavým prezentem a opisným futurem při vyjadřování dokonavosti v budoucnosti 205, 210
- konotace u čtenáře PZ 39
- konsonant v. souhláska
- konstrukce: deagentní k. 146; pasivní k. v e-mailu 33; infinitivní k. v e-mailu 35; parentetické k. 61
- kontakt: k-ové výrazy *ano* a *jo* 56; k-é lexikální jevy čes. a slovenské 301
- kontaminace u výslov. 247n.
- kontext: gramatický k. 243; k. u obouvid. 205, 207n., 211, 214; větný k. 242
- kontextové ukazování (odkazování) *84n.
- koordinace: k. v souvětí 82n.; k. reflexivního prvku *se* a *sebe* a plnovýzn. subst. 139
- koreference: k. pacienta a aktanta 142; k. mezi účastníky dějové situace 146; k. mezi subjektivním aktantem a adresátem 149, 151
- korelace: k. času a vidu 177; k. mezi vzdáleností sloves a délkou klauze 236
- korelativum 86
- korespondence KH 94n.: studentská k. 96n., 98n.; k. v období novinářské aktivity 99n.; brixenská k. 101n., 103n.; soukromá k. 58, 60, 62
- korpus 67, 70, 90: SYN 6, 9, 68, 70, 73, 121, 239n., 241n., 243, 297; k. SYN2005 178; k. SYN2010 287; k. SYN2015 69, 78, 249; k. SYN 303n.; k. prozaických textů ProKop 182; mluv. a psaný k. 292; k. mluv. češtiny ORTOFON 56; k. e-mailů z dětské polikliniky 29; k. InterCorp 231; diachronní k. 56; k. afatické češtiny 55; autorský k. 231; textový k. 301; k. korespondence KH 55, 59, 94n.; k. 760 textů KH při kvantitativní analýze žánrů 234
- Korpus čes. verše 182
- kořen 287n., 293: indoevropský k. 49n.; k. slovesa u reflexivizace 144; k. přehodnocený v prefix a sufix 286
- Kruh přátel čes. jaz. 55, 299
- kultura 231, 269: lidová k. 299
- kulturní hodnota jaz. 52, 177
- L**
- latina 3, 59, 97, 161, 171, 179, 186n., 235n., 238, 252, 259n., 277

latinismus 260
lemma 69n., 241n., 287, 293
lexém 164, 292
lexikalizace 295
Lexikální databáze humanistické a barokní češtiny (P. Nejedlý a kol.) 6, 164, 186
lexikograf 242
lexikografické údaje o výslov. anglicismů a reálný úzus 263
lexikum/lexikon 245, 263
ligatura 247
lingvistika 176, 228, 236, 268: čes. l. a vid slovesa 121; slovanská l. 49; historicko-srovnávací l. 178; textová l. 29, 85; korpusová l. 71, 231; kvantitativní l. 178n., 184, 231, 290; forenzní l. 236; l. a lingvisté v angloamerickém filmu 300
Lit. archiv Památníku národního písemnictví 91
lit. druh 230
lit. historie 231
lit. onomastika 228: americká a evropská l. o. 230; současnost a budoucnost lit. o-iky 231
lit. věda 184, 228, 236
literárněvědná škola 182n.
literáronymum 229
lokál 241n.
lužická srbština 59

M
maďarština 50, 112
makedonština 49
Malý staročes. slovník 6
maskulinum 87, 172, 199: neživotné m. 239n., 242n., 303n., 305, 306; životné m. 239, 241, 304n., 306; generické m. 113
metafora: m. v terminologii 275, 281; m. v NDAV a TS 171; m. v e-mailu 34
metařečové komentáře v čes. a slovenských textech 301
metoda: exaktní m. 184; statistická m. 179; s. m. při analýze žánrů 233n., 235n.; m. náhodných lesů a opěrného bodu 234n.; m. kvantitativní lingvistiky při

analýze žánrů 231, 234; experimentálně-substituční m. 205; m. verbálních úloh při popisu videí při výzkumu vidu v různých jaz. 190; m. kombinování poslouchání věty a tzv. úlohy detekce slova při výzkumu vidu 195n.; m. čtení vlastním tempem při výzkumu vidu 196n., 198n., 200; m. shlukové analýzy 180, 235; m. s-é a-y a její aplikace na texty prezidentů 178n.; m. s-é a-y při analýze verše 182n.; m-y studia textu 180; m-y veršového bádání 183n.

metodologie: m. variační sociolingvistiky 289n., 291, 293; lingvistika a filozofie, biosémiologie, informační teorie atd. 180; m. lit. onomastiky 231; Ertlova studie Čes. názvosloví elektrotechnické jako metodologické východisko pro terminologii 279n.

metonymie v NDAV a TS 171
metrum 182n.

mezijaz. vidová variace 200n.
mimojaz. skutečnost: m. s. u slova *kalamářy* 240; m. s. u vidu slovesa *chybovat* 69n.; m. s. u apoz. vedl. věty 83

míra aktivity a deskriptivity jako poměr počtu sloves k počtu sloves a adjektiv 235
míšení kódu 249

mluva: běžná m. v Praze 289; profesní m. anesteziologů 212; policejní m. *17n.; vězeňská m. 25

mluvčí 50, 60, 72, 76, 114, 132, 139, 192n., 196, 202, 212, 264, 290, 292n., 294: rodilý m. 113, 190n., 192, 197n., 199, 201; nerodilý m. 115; monolingvní a bilingvní m. 192; starší m. 116n.

mluvenost: m./psanost 292; m. internetových diskusí 56; m. u spektrální analýzy věty 178

Mluvnice češtiny 59, 86
mluvnice v. gramatika
modalita jistotní 58: j. m. v češtině a němčině poloviny 19. století *58n.; vyjádření tzv. cizího mínění 61n.

modální význ. věty 90

model: statistický m. 293; textové m-y 178; situační (mentální) m-y a vid, způsob sloves. děje na angličtině v různých koncepcích založených na experimentu 124n., 126n., 128n., 130
modifikátor adverbiální 198, 200n.: durativní a nedurativní m. 195
monoftong 254, 257
monoftongizace 261
moravismus 39
morfém 183, 286n.: výslov. m-u 248; slovo-
tv. m. 261n.; volný m. 287; tvarotvor-
ný nebo slovo-
tv. m. *se, si* 141n.; reflexivní m. *se* 143n., 145n., 147n.; r. m. *si* 148n., 150n., 152n.
morfematická stavba a klasifikace jejích komponentů 56
morfematický šev 184, 292
morfológické jevy nářeční v promluvách postav PZ 44n.
muzikologie 185
mužský rod v. maskulinum
myšlení pro mluvení 193

N

nacionalismus: čes. a něm. n. 19. století 218, 221; n. v lit. onomastice 231
nahrávky: n. u protet. v- 291n., 293; n. u způsobů sloves. děje 132
narativ 56: Ivanský n. 300
národní hnutí 221
Národní knihovna 56, 160
Národní muzeum – Čes. muzeum hudby 55
národní obrození 164, 170; bratři Thámovi 159; František Jan Tomsa 300; Milota Zdirad Polák jako učitel na rakouské vojenské akademii 299; počátky odborného názvosloví (zoologie, botanika, fyzika, hudba) 269
nářečí v. dialekt
Naše řeč 273, 296, 303
názvosloví sokolské 275
názy: n. hudebních nástrojů v době veleslavínské 185n.; NDAV a TS (n. z města a městské správy 164n.; n. z tisku knih

166n., 168; n. z ranhojičství 168n., 170; n. čtyřnohých zvířat 163n.)
neformálnost v e-mailu s lékaři 34, 36
negace u subst. 7
něm. osídlení čes. zemí a zpochybňování (Pluskal, Kuffner) a vědecký výklad něm. toponym (Prasek) 218, 220
Něm.-čes. slovník vědeckého názvosloví 270
němčina 3, 38, 41, 50, 53, 58n., 60n., 90, 115, 159n., 161n., 170n., 186, 190n., 192n., 198n., 200n., 218, 228, 230, 238, 248, 259, 261, 272n., 274, 278, 282: n. KH 94 v dopisech studentského období 96n., 98 a v brixenském období 102
neologie 297: n. v TS 166
nepravé vidové dvojice 209
neprůhlednost slov 50
nesklonné výrazy 177
neslabičné o 291
neurofyzologie spánku 298
neurolingvistika 178
neutrum 199
nizozemština 190n., 192
nomenklatura taxonomická v biologii 238n.
nominalizace 33
nominální skupina a její změny 177
nominativ 83, 199, 240n., 242: n. jmenovací 177; n. adjektivního doplňku a zvrátěho *se* 138n., 140
norština 179
nositel: n. kvalifikace 145; živý/neživý n. děje 147
Nový akademický slovník cizích slov 239, 303
Nový encyklopedický slovník češtiny 108

O

objekt v. předmět
obouvid. slovesa v češtině 65n., 67n., 70, 77n.: o. slovesa čes. původu 210; o. a lit. o ni 65n., 67, 204n.; o. jako nesystémový jev 206
obsah a význ. v syntaxi 84n.
oční pohyby při zkoumání vidu 190n., 192n., 196n., 198n., 200

odchyly od pravidelné stavby větné v e-mailu 35

odvozování v. derivace

okazionalismus 249, 280

onomastika: I. ostravské onomastické setkání (2015) 51; onomastika lit. v. lit. onomastika

onomaziologický přístup k frazémům 110n.

onymum v. jm. vlastní

oronymum 222

ortoepická a deskriptivní lit. fonol. adaptace 246

ortografie v. pravopis

oslovení: o. v dopisech KH 99; o. v e-mailu 31n.

osoba 83n.

P

pád 241n., 243

Palacký, F., Obhlídka ve staročes. místopisu, zvláště krajů již poněmčilých (1846) 218n., 223; Popis království čes. (1848) 222

paradigmata (vzory) 240, 242

parafráze věty 195

parenteze 61n., 82

participant: p. v experimentálních výzkumech vidu a sloves. děje 124n., 126n., 128n., 130n., 132n., 195n.; p. děje u reflexiv 142n., 144n., 149, 151n., 155

participium 61

partikularizace 59: p. sloves. tvaru 61

partikule v. částice

pasivum 33: opisné p. 146

patiens u reflexiv 141n., 143n., 145n., 148, 155

pauza 292

percepce u jaz. variace 290

perfektivum 69, 74, 77, 123n., 211

performativnost 208

perifrastičnost v. futurum perifrastické

pisář raněnovověký 186

pisatel 60, 62: p. v dopisech KH 95, 98, 103; p. e-mailu 33n., 35

pismo a vliv na výslov. 260n., 264

plurál 195, 197, 240n., 242

plurale tantum 240

počeštění anglicismů 303

poděkování v e-mailu 32

podmět 75n., 86n., 91, 197, 199, 201: p. u reflexiv 139, 141, 143n., 146n., 148, 152n.

podstatné jm. v. substantivum

poetika dobová i autorská 230n.

poetonymum 229

poezie: sylabická p. 184; p. a antroponyma 230

pojmenovací proces (jaz. označování) při apoz. 84n.

pojmenování: obrazné p. 273; gastronomické p. 238; g. p. jako zrcadlo kontaktů němčiny, maďarštiny a češtiny 301; p. míst a terénních prvků 52; p. rodinného stavu „ženatý“ a „vdaná“ u osob stejného pohlaví 64; něm. p. 224

polština 49, 59, 230, 247, 279

poněmčování v. germanizace

popularizace lingvistiky 176

posesivnost u dativních konstrukcí 152

posesor 152

posluchač 133

postpozice t-výrazu v souvětí 85

pozdrav v e-mailu 31

pozice ve slově 292

praslovanština 49, 291

pravidla (schémata) rozložení vokalicke kvantity ve staré češtině 4n., 10n.

Pravidla čes. pravopisu 297

pravopis 177, 297: p. a výslov. 248; variantní p. 250; anglický p. 250; p. a výslov. *th* 115; p. u F. J. Tomsy 300; čes. p. u KH 98; p. 19. století 297; p-ná transkripce 56
Pražský lingvistický kroužek / Pražská škola 55, 272

predikát 82, 197, 199: jm. p. 87; analytický p. 69; telický p. 198; p. implikující dokonalost přítentu ve větě *s že* 208

predikativum modální 58

predikce 178

prefigát u obouvid. 211n., 214

prefix 4n., 7, 9, 12, 288n., 292n.: prostě vidový p. 205; význ. oslabený p. 210;

- subsumpční p. k nedokonavému paradigmatu obouvid. slovesa 209, 211, 214; p. *na-* 287
- prefixace: p. u protet. *v-* 294; p. u obouvid. 209n.
- prefixoid 286
- préteritum 73, 90
- prézens 69, 72n., 76n.: dokonavý a nedokonavý p. u obouvid. sloves 207, 215n.
- procesor 147
- produkce u jaz. variace 290
- projekt Sociolingvistická analýza užívání protet. */v/* v Čechách 289
- projev v. text
- proklitikon 183
- propozice popisně pojmenovací 84, 86
- propriálnost/apelativnost 292
- proprium 50, 221, 229n., 304: formální a sémantická stránka p-a 230; propriální sféra jaz. 49, 52; p. jako jednotka tematické koncentrace textu 231
- prostorové ukazování 84
- protet. *v-* 58, 117, 289n., 291n., 293n.: pravděpodobnost výskytu *v-* pro sociální skupiny a v závislosti na jaz. faktorech 294; diachronie protet. *v-* 291
- předložka 184: sekundární (nevlastní) p. 33, 177; expanze p-y *na* 177
- předmět 87, 91, 198, 201: akuzativní p. u doplňku 138n.; p. u reflexiv 143n., 146; vnitřní p. 151
- předpona v. prefix
- přechodník 297
- přejímka v. slovo přejaté
- překlad: p. vlastních jm. 229; p. lit. jm. 231; PZ a dvě kultury 39; PZ promluvy s nářečnými prvky 39; p. něm. dopisů KH 55; oficiální p-y oddacích listů 64; p. v koncepci A. Macurové 108; p-y marketingových textů 301
- předzívky 230: p. postav v překladu 39; p. v dětských kolektivech 57
- přičestí trpné 33, 58
- příjmení 113, 241
- příklonka v. enklitikon
- přípona v. sufix
- Příruční slovník jaz. čes. 6n., 68n., 116, 188, 211, 239, 250, 281, 304n.: PSJČ-kartotéka 172
- příslovce v. adverbium
- příslovečné určení: p. u času a signalizace vidu 208; složené p. u. místa a času 85
- přísudek v. predikát
- přívlastek 86: subst. p. 82; neshodný p. 119; genitivní p. v TS 168; přívlastek v toponymech 222
- přízvuč 246n.: p. na předložce 184; cizinecký p. ve filmu 300
- psaní dopisů jako akt u KH 96n.: psaní veřejné a privátní 101
- pseudonym autorský 231
- psycholingvistika 178, 297
- psychologie 229, 236: p. pojmenování 231
- publikace: *Stručný etymologický slovník slovenčiny* (L. Králik; Bratislava 2016) 49n.; *Toponyma – kulturní dědictví a pamětí míst* (ed. J. David; Ostrava 2016) 51n.; *Komunikace v textu a s textem* (A. Macurová, Praha 2016) 107n.; *Slovník české frazeologie a idiomatiky: 5, Onomaziologický slovník* (Praha 2016) 110n.; *Co je nového v lingvistice* (D. Faltýnek, Praha 2017) 176n.; *Kapitoly z korpusové versologie* (P. Plecháč – R. Kolár, Praha 2017) 182; *Literární onomastika: Antroponyma* (Ž. Dvořáková, Praha 2017) 228n.; *Kvantitativní analýza žánrů* (M. Kubát, Ostrava 2016) 233n.; *Slovník afixů užívaných v češtině* (ed. J. Šimandl, Praha 2016) 286n.; *Protetické v- v češtině* (J. Chromý, Praha 2017) 289n.; *O jazyce bez hranic a další zajímavosti ze zkoumání češtiny* (R. Adam – I. Bozděchová – R. Dittmann – A. Andrlová Fidlerová – J. Chromý – P. Mareš – J. Rejzek – P. Synková – K. Šormová, Praha 2017) 296n., 298n.
- purismus 222, 269n.; p. u toponym v 19. a 20. století jako obrana i nacionalismus 224; p. v elektrotechnickém názvosloví 278

R

rebohemizace (reslovakizace) 223
redukcce pomocného *být* a výraz *se* 139
referenční (denotační, obsahový) vztah v souvětí 82n.
reflexivizace: r. u morfému *se* spojená/nespojená se změnou intenčního pole slovesa (odstranění pacientu z intenčního pole slovesa) 143n., 145n., (odstranění pacientu z význ. slovesa) 147n.; r. u morfému *si* spojená/nespojená se změnou intenčního pole slovesa 148n., 150n., 152n.
reflexivum vlastní s prvky *se*, *si*: pádové tvary nebo morfémy 138n., 140n.; morfémy slovtv. nebo tvarotvorné 141n.
reflexivum: reciproční r. 141; odvozené r. 142n., 147; dynamické r. 148
region 291: města při výzkumu protet. v- 292n.
regionalismus v PZ 39
reklama 55n.
replika 292
resufixace jako odstraňování vidové homonymie 212
revize něm. toponym: r. n. t. ve 20. letech 20. století 223; r. n. t. po r. 1945 220
rezumování 85
rod: gramatický r. 241n., 243; jm. r. 161n., 186; sloves. r. 142; zvrtný r. 141
rotičnost u anglicismů 257, 262
rozhovor v. text
rozlišenost dokonavosti a nedokonavosti není informačně/sdělně nezbytná 211n., 214
rukopisy staročes. 56
ruština 59, 178, 190n., 192, 200n., 236
rým 183n.

Ř

řeč: autorská ř. v PZ 40n.; promluvy postav v PZ 40n.; mluv. ř. 178; ř. ve filmu 300
řečtina 3, 161, 235, 238, 249, 259, 261

S

samohláska 112, 178, 186, 291n.: dlouhá s. ve verši 184; NDAV (dlouhá a krátká s.

4n., 8, 9n., 11n.; kořená s. 10, 13n.; kme-notvorná s. 8); změna délky s-y u anglicismů 262
saturativ 66
scientometrie 179
sémantická formule 145
sémantickosyntaktický vztah v souvětí 82
sémantizace 231
shoda i neshoda vokalické kvantity u verbálních subst. na *-aní/-ání* mezi NDAV a starou a novou češtinou 12n., 14
simulace mentální a vid. způsob sloves. děje v angličtině 130n., 132
singulár 114, 195, 197, 199, 241n.
singularita versus pluralita subjektového a/nebo objektového doplnění 208
situace: s. u protet. v- 290; s. u obouvid. 209, 211, 214; dějová s. u reflexivity 142n., 144n., 146, 150; d. s. u vidu 190n., 194; závěrová s. děje u vidu 207
slabika 179, 183n., 235: dlouhá s. 184; NDAV (krátká a dlouhá s. 4n., 8n., 10n.; předposlední s. 11n.; neopakování slabik s touž dlouhou samohláskou jako příčina krácení 12)
slabikotvornost 247: s-tvorné /r/ 253
slang: lékařský s. 33; církevní s. 297; s. v PZ 39
slovanská toponyma a jejich výklad ze staroněm. jm. (Bretholz) 221
slovenština 49, 57, 170, 212, 248; s. v Česku 300
sloves. fráze 199, 201
sloves. intence 155
Sloves. vid v češtině F. Kopečného 66
sloves. vzor 297
sloveso 4n., 50, 198: plnovýzn. s. 58; modální s. 58, 60, 62; akční/neakční s. 147; ilokuční s. asertivní, komisivní, direktivní, interogativní a verdiktivní 149n.; reflexivní s. 141, 145, 147; reciproční s. se *si* 150; procesorské s. 145; tranzitivní s. 195; bezpředmětové s. 148, 213; deakuzativní s. 148; přísudkové s. 83, 85; punktuální s. 201; vidově homonymní

- (obouvid., biaspektuální) s. 205; obouvid. přejaté s. 204n.; o. p. mutační s. 213n.; o. p. s. s. význ. velmi krátkého děje 215n.; o. p. s. s. význ. průběhu děje, směřování k závěrové situaci 216; obouvid. nepřejaté s. 65n., 67n.; s. mluvení 149n., 151; lexikální sémantika s-a jako „udržovatel obouvid.“ 212, 214; s. mající obtížně vhodný prefix při odstraňování obouvid. 213; s. označující produkci akustického kódu 150; s. cogitandi 58, 60, 149; průměrná vzdálenost mezi s-y v různých žánrech 234n., 236; s. *soustředit (se)* a sloves. vid *67n., 177; s. *chybovat*, jeho nedokonavost a obouvid. *77; s. *chybovat*, jeho dokonavost *76, 78; s. *likvidovat* pův. obouvid., dnes jen nedokonavé 210n.; s. *rozmržovat* 119; s. *chatovat* 303; s. a jeho frekvence 179 slovinština 49, 59
- slovní bohatství v kvantitativní lingvistice 234
- slovní druh 250, 291: plnovýzn. s. d. 84; s. d. a klasifikace 75n.; frekvence s-ích d-ů u spisovatelů 179
- slovní hříčka 119
- slovní tvar 179
- slovní zásoba 50, 54, 56, 117, 186, 256, 272, 277, 297: běžná s. z. 270; s. z. češtiny doby střední 6; s. z. raného národního obrození 172; propagace slovenského lexika v čes. lit. dílech (Němcová, Kálal) 57
- Slovníček staré češtiny F. Šimka 164
- slovník 248, 297: překladový s. 282; výkladový s. 112, 239, 280, 304; v. s. a reflexivní slovesa 154; valenční s. Vallex 69n.; etymologický s. 49n., 116, 177, 249; autorský s. 231; onomaziologický s. jako rejstříkový doplněk čtyř dílů Slovníku čes. frazeologie a idiomatiky 110n.; s. Tomáše Rešela (1560, 1562) 13, 186n.; čtyřjazyčný Nomenklátor Daniela Adama z Veleslavína (1598) (NDAV) 3n., 5n., 185, 187; s. V. J. Rosy (1672) 11, 164, 168; s. Kašpara Zachariáše Vusína (1700) 13n., 164, 168, 187; s. J. F. J. Ryvolý (1716) 164; s. J. V. Pohla (1756, 1783) 164, 166; s. J. K. Rohna (1764–1768) 187; Thámův Nejnovější úplný česko-něm. slovník (1807–1808) (TS) 161n., 163n., 165n., 167n., 169n., 171n.; s. F. L. Čelakovského (1851) 164; Čes. velení a názvosloví vojenské (Tyrš, 1867) 274; Vojenský slovník čes.-něm. (Český, 1871) 302; s. F. Š. Kotta (1878–1893) 168, 170; Náboženské názvosloví československé (1918) 277; Českoněmecký poštovní a telegrafní slovník (1919) 272; Technický slovník (1920) 272; Něm.-čes. slovník železniční (1923) 276; Něm.-čes. automobilový slovník (1925) 280; Čes.-něm. a něm.-čes. odborné poštovní, telegrafní, a telefonní provozní názvosloví (1925) 276; Radioamaterský slovník (1927) 282; Technický slovník naučný (1927) 282; Elektrotechnický slovník (1932) 279
- Slovník afixů užívaných v češtině 56, 286
- Slovník nářečí čes. jaz. 42
- Slovník nespisovné češtiny (Hugo) 116
- Slovník současné češtiny (Lingea) 297
- Slovník spis. češtiny pro školu a veřejnost 6, 116, 118n., 188, 305
- Slovník spis. jaz. čes. 6, 46, 64, 68n., 116, 118, 188, 240, 305
- slovo 179, 183: plnovýzn. s. 292; (ne)plnovýzn. s. a prefixace 294; modální s. 58; zastaralé, expresivní s. 50; s. *robot* *304n., 306; zkratkové s. 249; cizí s. 262, 270, 272; přejaté s. 50, 247, 272, 281; p. s. *chatbot* 303; p. s. z. něm. dialektu 186; adaptace p-tých s. 281; s. a hudba 55; dětské s. v e-mailu 35; sémantický vývoj slov 50n.; fonologie s-a 246; anglické s. s. výslov. podle britského standardu 250
- slovosled 198n., 297: s. klitik 139: poloněm. s. 273
- slovtvorba češtiny 286n.: s. odborných pojmenování 270
- slovtv. jevy: nářeční s. j. v promluvách postav v PZ 46; s. hledisko u slova *vošturák* 116

slovotv. postup v terminologii 281
slovotv. proces blending (mísení, přiklání, kontrakce dvou slov) 303
slovotv. typ u reflexivních sloves 154n.
smoothie (výslov.) 112n., 114n.
sociolekt 17
sociolingvistika 56, 178, 297: variační s. 289n., 291, 295; s-ický rozbor čes. PZ 39
sociologie 229
sonory 253
souhláska 178, 291n.: znělá/neznělá s. 112n., 114n.; měkká s. 297
sousloví 280: terminologická s. 273; s. v elektrotechnice 279
souvětí 81n.: souvětí k testování obouvid. 213; s. a testy jeho (ne)gramatičnosti při zkoumání vidu slovesa *chybovat* 70n., 72n.; složitě s. v eM 35; forma, sémantika a reference s. 82
souvětný člen v. klauze
spektrální analýza 178n.
spis. výslovnost u anglicismů 263
spisovnost/nepisovnost 177: s. v e-mailu 33
spojení: s. subst-a a slovesa při výzkumu vidu 197; slovní s. *bezesa noc* 298
spojka 90, 194n.: časová s. a signalizace vidu 208
spojovací výrazy podřadící 83: autosémantický s. v. p. 87n., 89n.; vztažný s. v. p. (zájmeno, zájmenné příslovce) 85; synsémantický s. v. p. 90n.
srbochorvatština 59
Staročes. slovník (1968–2008) 6n., 12
Staročes. slovník J. Gebauera 6, 11, 164
statistika: s. v lingvistice 180, 233, 236; s. při zkoumání protet. v- 293; s. afixu 287; s. ve výzkumu verše 182
stereotyp kočky v češtině 299
stochastický (nedeterministický) přístup k jaz. jevům 180, 184
struktura: morfemická s. 303; slovotv. s. 287n.; intenční/valenční s. u reflexivního slovesa 144, 148n., 155
strukturalismus 81, 182
Středněčes. textová banka 6

styl 108, 236: prostěsdělovací s. 212; autor-
ský s. 182; autorský, resp. funkční s. a jeho kvantifikace 179; odborný s. 33; popularizační s. 176; s. korespondence 95; rytmický s. ve verši 182n.
stylistika 29, 228n.: s. a text 107n.
stylizace lidové mluvy podle sociálního pův. v PZ 40
stylometrie 233
subjekt v. podmět
substantivum 75n., 81, 85n., 87, 119, 185n., 188, 199, 238n., 241, 250, 303n., 305: s. širokého lexikálního významu 84; pomnožené s. 240; verbální s. na *-aní/-ání* v NDAV 4, 5, 6, 7, 9n.; skladební s. 88; s. a jeho frekvence 179; počítatelné s. 240
substituce vedl. věty větým členem 84
sufix 288n.: slovotv. s. 248
sufixoid 61n., 255
sykavky 255
synchronie protet. v- 291n.
synonyma v TS 168
syntagma 146: nominální s. 250; složené s. 85
syntaktická složitost 184
syntaktické jevy nářeční v promluvách postav v PZ 46
syntax: mluv. s. 36; textová s. 297
systém: fonol. zdrojový a cílový s. 246, 264; tvaroslovný s. 303; vidový s. 190; s. při tvoření sekundárních imperfektiv 214; slovotv. s. 142

Š

španělština 191, 238, 259, 261

T

tabu 177, 297: tabuizace jm. 230
tag 241
technika: překladatelská t. 39; t. sběru dat u protet. v- 290
tektogramatika 89
tematická koncentrace u osmi žánrů 234
tematické roviny básní 182
tematizace 231: t. psaní, resp. „psaní o psaní“ v korespondenci KH 96

témbr samohláskový 262

teorie: t. jaz. kultury 177; sociolingvistická t.

290; t. termínu 272; t. vzniku protet. v- 291; t. segmentace slovotv. struktury 286; Komárkova t. autosémantických slovních druhů 75; t. příznakovosti a nepříznakovosti u sloves. vidu 76n.; t. informace 178; Köhlerova synergetická koncepce jaz. 184; lit. t. 229; Červenková t. verše a korpusové bádání 182

termín: t. a jeho postavení v jaz. systému češtiny 272; jednoslovný t. 270n.; mezinárodní t. 270, 272; hudební t. 186; lékařský t. v e-mailu 35

terminologie: t. a studie o ní 268n.; odborná t. 235; mezinárodní t. 273, 283; t. lit. onomastiky 228n., 231; organologická t. 185; t. meteorologie 276; tělovýchovná t. 274; vojenská t. 276; fotografická t. 281; matematická, filozofická t. 282; lingvistická t. 283; magická t. 297; subkomise pro názvosloví vědecké organizace 276; Ferdinand Čenský jako průkopník čes. vojenské t. 301n.

test: statistický t. při výzkumu verše 183; t. u protet. v- 293

text (jaz. projev, promluva, diskurs, komunikát) 54, 108, 245; vymezení pojmu t. 233n.; t. a komunikace 107; t-y přirozeného jaz. 180; psaný t. 246; mluv. t. 299; konverzace symetrická 28; dialog čes. mluvčích na videu 114; dialog čes. a něm. mluvčího na videu 115; rozhovor při výzkumu protet. v- 292n.; korespondence jako psaný a mluv. t. 58; epistolární dialog KH 95, 97n., 101n., 103n.; odborný t. 212n.; právní předpis 120; marketingový t. 301; žurnalistický t. 212; t. sportovního zpravodajství 77n.; umělecký t. 228, 230; lit. t. 228n.; čtení lit. textů 56; veršovaný t. 182; prozaický t. různých žánrů 19. a 20. století a antroponyma 229n.; román, povídka a délka slova 234; román jako směs t-ů 234; městská legenda 299; místní pověst 53; pověst etymologická

a toponymická 53; dramatický t. a antroponyma 229n.; melodrama 55; překladový t. 231; genetický t. jako zápis vlastností živých organismů pomocí DNA 180; internetový t. 112; stylistický aspekt komunikátů v e-mailech *33n.; s-á komplexnost t-u jako průměrná vzdálenost mezi slovesy 234, 236; t. a t-výraz 85; t. a vid, způsob sloves. děje 122; rytmizace t-u 184; recepce t. 108; kvantitativní charakteristiky t-u (aktivita, deskriptivita, tematická koncentrace, h-bodů) 178n., 234n., 236; délka t-u 233n., 236; kapitola jako t. 234; t. a žánr 233; Traktát o zemi svaté (1498); Musica getutscht und ausgezogen (1511); Hájkova Kronika čes. (1541) 168; Dačického Zahrádka růžová žen plodných (1577) 187; Mattioliho Herbář (1596) 11; NDAV (1598) 3, 158, 161n., 163n., 165n., 167n., 169n.; cestopis Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdruzic (1608) 300; spisy J. A. Komenského 5, 11; Katechismus V. V. Klugara (1746) 5, 14; TS 161n.; dopisy KH 59, 61; dopisy vícejazyčné u KH 94n.; sebrané spisy F. X. Šaldy 57; drama R.U.R. 304; e-maily rodičů s lékaři a jejich tematika 29n.; humoristický román Zelňačka R. Falleta a jeho překlad a fabule (1985) 38n., 40; Čítanky pro 2. stupeň základních škol 302; diskurs o Národním parku Šumava 55

Thám K. I. a jeho jazykovědné práce (obrana, mluvnice, slovníky) 159n.

Thámův Nejnovější ouplný čes.-něm. slovník (1807-8) (TS): ve srovnání s NDAV makrostruktura a mikrostruktura s-u 161n., 163n., 165n., 167n., 169n.; Thámův přístup k příznakovým heslům 170, 171, 172

titul díla v lit. onomastice 231

token 293

toponymum 51n.: t. Šumava 54; trampské t. 52; t. jako kulturní hodnota 53; lit. t. 229; něm. a poněmčené t. 218n., 220; něm. t. jako index něm. etnika v kraji a proměna

jeho vnímání za posledních 70 let 224;
něm. t-a na cedulích v něm.-čes. pohrani-
čí 224; webová mapová aplikace Topony-
ma v krajině na Liberecku 299; čes. t-a
v USA 54; t. *Zuckmantel* 220
transkripce 261: fonetická t. 112n.; f. t. v sys-
tému IPA 250; t. anglicismů a návrh její
revize 263; t. v TS 161; u KH 94; t-pční
program ELAN 56
translatologie 229
transonymizace 52n., 54
tranzit mezi situací výchozí a závěrečnou
145
tranzitivnost 147: syntaktická a sémantická
t. slovesa 143; t. sloves se *si* 149, 151;
t. sloves mluvení 151
trochej 182n.
třída infinitivní v NDAV 4n., 8
typ/token 179, 234n., 236
typologie: t. češtiny 288; t. v americké lit.
onomastice 230

U

učebnice 273
učitel češtiny 298: u. č. ve filmu 300
ukrajinština 59
úprava dokumentů 297
určitý člen 192
Ústav čes. jaz. a teorie komunikace FF UK
296, 298: seminář jaz. poradenství 116
Ústav Čes. národního korpusu 56
Ústav jazyků a komunikace neslyšících FF
UK 107
Ústav pro čes. lit. AV ČR 108
Ústav pro jaz. čes.: dialektologické o. 42, 46;
o. vývoje jaz. 164; jaz. poradna 177, 240,
242; lexikální archiv 188
uvozovky 35
úzus 154, 160, 239, 245: spis. ú. u výslov.
247; obecný ú. 248; ú. cizích slov 270
úžení *é* > *y* 186

V

variabilita fonol. adaptace anglicismů 245
variacie sociolingvistická *289n.

varianty výslov. 250n., 263
vedlejší věta 82, 197: v. v. s verby cogitandi
61; podmětová v. v. 83; podmětová vztažná
v. v. 86; podmětová vztažná subst. v. v. 86;
podmětová vztažná v. v. s korelativem 86;
vztažná v. v. 84, 86; přívlasková v. v. 83,
86n., 89; nepřívlastková v. v. 90; před-
mětová v. v. 86; časová v. v. a sloves. vid
u obouvid. 206, 211; v. v. z hlediska
slovnědruhového u t-výrazu, z hlediska
souvětněčlenského a sémantickosyntak-
tického vztahu 86
vedšтина 177
Velká akademická gramatika spis. češtiny 303
verbum v. sloveso
versologie 182n., 184
verš (metrum, rozměr, suprasegmentální je-
vy, morfologie) 182
veršové techniky 182
věta 179: jednoduchá v. 82; hlavní v. 82,
196, 197, 198; v. a její oscilogram a spek-
trogram 178
větný člen 82, 84, 85, 86, 146
větný ekvivalent v e-mailu 35
většosled 85, 198: subjektivní (důrazově vy-
týkávě) pořadí vět v souvětí 87
víceznačnost sloves z hlediska lexikálního
vidu 194
vid slovesa 65n., 121n., 297: gramatický vid
*123n., 190; dokonavý/nedokonavý v.
*123; gramatický a lexikální v. 190;
v. z hlediska jaz. relativity v zahraniční
lit. 189n., 191, 193n.
video: v. kanál YouTube 114n.; v. při zkou-
mání způsobů sloves. děje 132 a sloves.
vidu 190n., 193
vidové vynucení v rámci věty v zahraniční
lit. 194n., 196n., 198n., 200n.
vlastenectví 218, 221
Vokabulář webový 6, 116, 164
vokál v. samohláska
vokalická kvantita u verbálních subst. na
-ani/-ání v NDAV *7n.: dvouslabičná
subst. 8n.; tří- a víceslabičná subst. 9n.,
11n., 13n.

vokatív 241
vošturák (význ., užití a pův.) *116n.
vsuvka v. parenteze
východisko výpovědi v souvětí 87
výpočetní technika 233
výslov.: kodifikovaná v. 245; grafická v. 262,
264; lidová v. 248; chybná v. ve francouz-
štině a její překlad do chybné spis. češti-
ny 41; počeštěná anglická v. 112, 246n.;
britská v. 246, 264; americká v. 254, 264
vývoj češtiny 290
vývoj terminologie do r. 1918: obrození 269;
administrativní a právní t. po r. 1848
269n.; mluvnická t. platná dodnes 271;
slovníky různých řemeslných oborů, les-
nictví, pivovarnictví, vinařství atd. 271
vývojový pohyb ve slovtv. češtiny 288
výzkum: kvantitativní v. jaz. variace protet.
v- 291n.; v. výslov. *smoothie* 113n.; inter-
disciplinární v. toponym 299; experimen-
tální v. vidu slovesa 122; e. v. jaz. relativiti-
vy 189n.; e. v. vidového vynucení 194n.;
paměť při v-u vidu 125n.; empirický v.
textů 233; matematická operacionalizace
v-u verše 182; v. (šetření) policejní mluvy
v Útvaru odhalování korupce a finanční
kriminality SKPV 18
význam: lexikální v. 84, 144, 210; l. v. afixů
288n.; v-y a funkce afixu v korpusu 287;
reciproční v. u reflexiv 141, 146; slo-
votv-ý v. morfémů *se, si* u vlastních re-
flexiv 142; v. slova *boj* 118; v. věku člo-
věka 120; v. slova *kalmar* 238
výzva 55: v. v řeči orientované na dítě 57
vzory v. paradigmata
vztahový výraz jako nezájmené příslovce 84

Z
začleněnost/nezačleněnost apoz. do souvětí
82n., 86
zájmeno 84, 86: subst. z. 87; adjektivní z. 87;
osobní z. bezrodé 88; osobní z-a *my, vy*
jako anticipační výrazy 88; ukazovací z.
ten jako anticipační výraz 87n.; korela-
tivní z. 87; neurčitá z. jako anticipační
výrazy 89; z. *kdo* jako spojovací výraz
v apoz. větě 87, 88, 89; z. *co* jako spojo-
vací výraz v apoz. větě 89; záporné z. ja-
ko anticipační výraz 89; zvrtné z. 138;
z. a jeho frekvence 179
zdvořilost v e-mailové komunikaci s lékaři
*31n.
Zipfův zákon 180, 184
zkratka 249, 304: z. v e-mailu 31, 33; inicia-
lová z. 306
zmnožení syntaktické pozice 82
znělost u anglicismů 262
způsob sloves. děje 121n., 194: z. s. d. a jeho
25 druhů *123n.

Ž
žánr 55, 58, 230n.: ž. a text 233; kvantita-
tivní charakteristiky ž-u 179; k. ch. osmi
druhů žánrů (románu, povídky, cestopisu,
pohádky, odborné studie, novinového
sloupku, básně a dopisu) 234n.; vliv ž-u
na průměrnou délku slova 234; ž. v lit.
onomastice 230n.
žánr folklorní prozaický 299
ženský rod v. femininum
životnost/neživotnost *chatbot* 304
žurnalista KH 99
žurnalistika raného obrození 166